

ساعات شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی :	سؤالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی (۳)
تعداد صفحه: ۳ صفحه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸	سال سوم آموزش متوسطه	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف	معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)	
	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	
۰/۲۵	۱- اسلام نوروز را جلای بیشتر داد.	
۰/۲۵	۲- این مرد بزرگ، قلم در نهاد.	
۰/۲۵	۳- گفت: «ای موسی، دهانم دوختی»	
۰/۲۵	۴- ماند غرامت زده از کار خویش	
۰/۵	۵- صیاد پیش آمد و حبه بینداخت.	
۰/۵	۶- بازگشت و دفتر خود باز کرد	
۰/۵	۷- عزرائیل یک قبضه خاک از روی جمله زمین برگرفت.	
۰/۷۵	۸- امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید.	
۰/۷۵	۹- درختان را قبای سبز ورق در برگرفته و اطفال شاخ را کلاه شکوفه بر سر نهاده.	
۱	۱۰- یار بی پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی الابصار	
۱	۱۱- خاک سیاه بر سر او کز دم تو تازه نشد یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود	

ب	واژگان (۲ نمره)	
	معنی واژگان مشخص شده را با توجه به ابیات و عبارات زیر بنویسید.	
۰/۲۵	۱۲- از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم	
۰/۲۵	۱۳- در ناحیه شقیقه اش یک سوراخ دیده می شد.	
۰/۲۵	۱۴- به امر مطاع اعلی حضرت گردن نمی گذاره.	
۰/۲۵	۱۵- سرسبزترین بهار تقدیم تو باد آوای خوش هزار تقدیم تو باد	
۰/۲۵	۱۶- بر اوج چو پرواز کنم، از نظر تیز می بینم اگر ذره ای اندر تک دریاست	
۰/۲۵	۱۷- بادهای تند گاهی قیه می کشیدند.	
۰/۲۵	۱۸- باز زین و برگ را بر گرده کهرها و گرندها نهادند.	
۰/۲۵	۱۹- خسوف های کزخیم شکوهش را به ستیز برمی خیزند.	

پ	خود آزمایی (۳ نمره)	
۰/۵	۲۰- بیت « بر قدم او قدمی می کشید / وز قلم او رقمی می کشید » با کدام مقوله فرهنگی عصر ما پیوند دارد ؟	
۰/۵	۲۱- «تاگور» در این بخش از شعر خود: « آنان که فانوسشان را بر پشت می برند، سایه هاشان پیش پایشان می افتد » چه کسانی را در نظر دارد ؟	
۰/۵	۲۲- منظور شاعر از مصراع دوم بیت « نسوزد جان من یک باره در تاب / که امیدت ز نسد گه گه بر او آب » چیست ؟	
۰/۵	۲۳- هدف بیهقی از آوردن حکایت های مناسب در خلال تاریخ با توجه به عبارت زیر چیست ؟ « مردی کتاب خوانده چون بیهقی، با قدرتی که در نویسندگی دارد، دریافته است که آوردن حکایات در خلال تاریخ، نشاط و رغبت خوانندگان را خواهد افزود. به علاوه، این کار عبث نیست و نکته یابی های او سبب خواهد شد تا خفتگان بیدار شوند.»	
۰/۵	۲۴- شاعر در بیت « جان گدازی اگر به آتش عشق / عشق را کیمیای جان بینی » چه چیزی را شرط دست یابی به کیمیای عشق می داند ؟	

« ادامه سؤالات در صفحه دوم »

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸	تعداد صفحه: ۳ صفحه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	۲۵- عبارت زیر آغاز داستان «گل‌دسته‌ها و فلک» است؛ زیبایی آن در چیست؟ «بدیش این بود که گل‌دسته‌های مسجد بدجوری هوس بالا رفتن را به کله آدم می‌زد. ما هیچ کدام کاری به کار گل‌دسته‌ها نداشتیم اما نمی‌دانم چرا مدام توی چشممان بودند.»	۰/۵
ت	درک مطلب (۴ نمره)	
۰/۲۵	۲۶- مقصود از «آفتاب» با توجه به بیت «چارق و پاتابه لایق مر تو راست / آفتابی را چنین‌ها کی رواست» در کدام گزینه آمده است؟	۰/۲۵
۰/۲۵	الف (حضرت موسی (ع)) ب (خداوند) پ (مولانا) ت (عارفان)	۰/۲۵
۰/۲۵	۲۷- «گل» در شعر زیر نماد چیست؟ «خدا/ نه برای خورشید/ و نه برای زمین / بلکه برای گل‌هایی که بر ایمان می‌فرستد / چشم به راه پاسخ است.»	۰/۲۵
۰/۲۵	۲۸- جمله «به آب چشمه دست نمی‌توان برد» در عبارت زیر، بیانگر چیست؟ «...برف کوه هنوز آب نشده است. به آب چشمه دست نمی‌توان برد. ماست را با چاقو می‌بریم.»	۰/۲۵
۰/۲۵	۲۹- جمله «در بند خود نیست.» با توجه به عبارت «خدیجه می‌دید که این هفته با هفته پیش فرق دارد.» می‌دید او در بند خودش نیست. به چه معناست؟	۰/۲۵
۰/۵	۳۰- مقصود از مصراع دوم بیت زیر چیست؟ «بر راستی بال نظر کرد و چنین گفت: امروز همه روی جهان زیر پر ماست»	۰/۵
۰/۵	۳۱- عبارت «پهلوی اهل من بمیرم و تو بمیری نیست.» بیانگر چیست؟	۰/۵
۰/۵	۳۲- مصراع «پا در رکاب راهوار خویش دارند» کنایه از چیست؟	۰/۵
۰/۵	۳۳- منظور از ترکیب‌های مشخص شده را در بیت زیر بنویسید. «مردی صفای صحبت آینه دیده / از روزن شب، شوکت دیرینه دیده»	۰/۵
۰/۵	۳۴- مقصود شاعر از بیت «ای طاق نهم رواق بالا / بشکسته ز گوشه کلاهد» چیست؟	۰/۵
۰/۵	۳۵- چرا نویسنده با توجه به عبارت «تا ابلیس پرتلبیس یک باری گرد او طواف می‌کرد و بدان یک چشم، اعورانه بدو درمی‌نگریست.» ابلیس را «اعور» می‌داند؟	۰/۵
ث	دانش‌های ادبی (۳ نمره)	
۰/۲۵	۳۶- کدام گزینه مضمون غزلواره‌های «شکسپیر» نیست؟	۰/۲۵
۰/۲۵	الف (عشق) ب (مسائل اجتماعی) پ (ستایش جوانی) ت (مسائل اخلاقی)	۰/۲۵
۰/۲۵	۳۷- کدام یک از جمله‌های زیر درست است؟ الف (مناجات‌های خواجه عبدا... انصاری، نمونه‌ای از نثر مسجع و فنی نیست.) ب (نثر کتاب «تاریخ بلعمی» مرسل (ساده) است.)	۰/۲۵
۰/۲۵	۳۸- منتقدان، در کدام نوع نقد به بررسی آرایه‌ها و زیبایی‌های ادبی آثار می‌پردازند؟	۰/۲۵
۰/۲۵	۳۹- نام نویسنده کتاب «عزاداران بیل» را بنویسید.	۰/۲۵
۰/۲۵	۴۰- «زاویه دید» را در عبارت زیر مشخص کنید. «ازش پرسیدم: ناغلا از کجا آوردیش؟»	۰/۲۵
۰/۲۵	۴۱- شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟ «جهان، قرآن مصور است / و آیه‌ها در آن / به جای آنکه بنشینند، ایستاده‌اند.»	۰/۲۵
	ادامه سؤالات در صفحه سوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸	تعداد صفحه: ۳ صفحه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	۴۲- برخی اصطلاحات عرفانی در کدام یک از کتاب‌های زیر، بیان شده است؟ الف) کلیله و دمنه ب) مرصاد العباد	۰/۲۵
	۴۳- آرایه متناقض‌نما (پارادوکس) در کدام یک از ابیات زیر، وجود دارد؟ الف) در هر نفسی که می‌تپی ای دل من ب) بشکن دل بی‌نوای ما را ای عشق پ) گفتند که لحظه‌ای است رویدن عشق ت) نشسته‌است به‌جانم، همیشه تا هستم	۰/۲۵
	۴۴- آرایه «جناس» را در بیت زیر بیابید و نوع آن را مشخص کنید. «این چه ژاژ است و چه کفر است و فُشار؟ پنبه‌ای اندر دهان خود فُشار»	۰/۵
	۴۵- شرح زیر معرف کدام شخصیت ادبی است؟ یک اثر وی را بنویسید. «نویسنده معاصر از عشایر فارس و شیفته ایل قشقایی است؛ دوره‌های کودکی و نوجوانی خود و فراز و فرود تاریخ معاصر ایل قشقایی را در قالب داستانی به نگارش درآورده است.»	۰/۵
ج	حفظ شعر (۲ نمره)	
	۴۶- کدام گزینه برای بیت زیر مناسب است؟ «خاک بغداد به مرگ خلفا می‌گرید الف) زمان ب) مکان پ) روان ت) جهان	۰/۲۵
	۴۷- کدام گزینه، مصراع دوم بیت داده شده است؟ «دین و دل به یک دیدن باختم و خرسندیم الف) تا دمی بر آسایم زین حجاب ظلمانی ب) در قمار عشق ای دل کی بود پشیمانی؟ پ) این همه پریشانی بر سر پریشانی ت) ساقیا بده جامی زان شراب روحانی	۰/۲۵
	۴۸- واژگان به هم ریخته زیر، مصراعی از یک بیت است؛ آن‌ها را مرتب کنید. «عشوه‌گر، مبند، دل، دهر، این، در، پیرزن»	۰/۵
	۴۹- واژگان مناسب را در جاهای خالی بگذارید. الف) ساقیا بده جامی زان شراب..... ب) خیمه آنس مزن بر در این کهنه رباط پ) ای صبح..... جانم به طاقت آمد ت) من اگر کامروا گشتم و خوشدل چه عجب	۱
	تا دمی بر آسایم زین حجاب ظلمانی که اساسش همه بی‌موقع و است از بس که دیر ماندی چون شام روزه داران مستحق بودم و اینها به دادند	
	«باغ اندیشه‌تان شکوفه‌باران باد»	جمع نمره
		۲۰

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سرا سرکشور درنوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی HTTP://AEE.MEDU.IR

الف	معنی و مفهوم شعر و نثر (۶نمره)
۰/۲۵	۱- اسلام نوروز را جلوه (رونق یا شکوه) بیشتر داد. (۰/۲۵) ص ۱۱۹
۰/۲۵	۲- این مرد بزرگ، شروع به نوشتن کرد. (۰/۲۵) ص ۵۳
۰/۲۵	۳- گفت: ای موسی، مرا به سکوت وادار کردی. (۰/۲۵) ص ۱۵۹
۰/۲۵	۴- از کار خود زیان دید. (۰/۲۵) ص ۱۲۰
۰/۵	۵- صیاد (شکارچی) جلو آمد (۰/۲۵) و دانه ریخت. (۰/۲۵) ص ۱۱۰
۰/۵	۶- برگشت و به شرح آن چه دیده بود، پرداخت. (۰/۵) ص ۱۰۲
۰/۵	۷- عزرائیل یک مشت خاک از روی تمام زمین برداشت. (۰/۵) ص ۱۶۲
۰/۵	۸- امیر از مرگ نجات یافته (۰/۲۵) به خیمه آمد (۰/۲۵) لباس هایش را (۰/۲۵) عوض کرد. (۰/۲۵) ص ۵۲
۰/۷۵	۹- لباسی از برگ های سبزر درختان پوشانده (۰/۲۵) و بر سر شاخه های کوچک درختان، شکوفه ها را مانند کلاهی قرار داده است. (۰/۵) ص ۳
۰/۷۵	۱۰- ای خردمندان (۰/۲۵) معشوق (خداوند) آشکارا (۰/۲۵) در همه جا (کل هستی) (۰/۲۵) نمایان است. (۰/۲۵) ص ۱۵۴
۱	۱۱- کسی که از دم [عیسای] تو زنده و باطراوت نشود بدبخت است. (۰/۵) چنین کسی یا دچار رنگ (زرق و برق و فریب) می شود یا دچار آوازه و شهرت طلبی. (۰/۵) ص ۱۰۴
	ب واژگان (۲نمره) (برای هر واژه یک معنی کافی است.) هر مورد (۰/۲۵)
۰/۲۵	۱۲- کوچ، کوچیدن ص ۶۹
۰/۲۵	۱۳- گیج گاه، قسمت فوقانی خارجی استخوان سر ص ۷۵
۰/۲۵	۱۴- کسی که دیگری فرمان او را می برد، اطاعت شده ص ۲۱
۰/۲۵	۱۵- بلبل، عندلیب ص ۱۳۱
۰/۲۵	۱۶- عمق، ژرفا ص ۱۱۳
۰/۲۵	۱۷- جیغ ص ۱۳۸
۰/۲۵	۱۸- اسب ص ۱۴۶
۰/۲۵	۱۹- کژ رفتار، بد رفتار ص ۸۶
	پ خودآزمایی (۳ نمره)
۰/۵	۲۰- تقلید کورکورانه یا خودباختگی. (۰/۵) ص ۱۲۱
۰/۵	۲۱- گمراهان یا کسانی که از راه حقیقت دور هستند یا افرادی که از امکانات موجود استفاده نمی کنند. (۰/۵) ص ۹۳
۰/۵	۲۲- امید رسیدن به معشوق، عاشق را زنده نگه می دارد. (۰/۵) ص ۱۰۰
۰/۵	۲۳- شادی و میل (نشاط و رغبت) خوانندگان را افزایش دهد. یا باعث هوشیاری یا عبرت غافلان (خفتگان) می شود. (۰/۵) ص ۵۸
۰/۵	۲۴- جان گداختن در آتش عشق. (۰/۵) ص ۱۵۲
۰/۵	۲۵- از اصل غافلگیری استفاده کرده و بدون مقدمه و فضا سازی داستان را آغاز کرده است. (۰/۵) ص ۴۰
	ادامه پاسخ ها صفحه دوم

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سرا سرکشور درنوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی HTTP://AEE.MEDU.IR

ث	درک مطلب (۴ نمره)
۰/۲۵	۲۶- ب یا خداوند (۰/۲۵) ص ۱۵۹
۰/۲۵	۲۷- عشق و محبت یا لطف و عنایت خداوند (۰/۲۵) ص ۹۴
۰/۲۵	۲۸- سردی هوا یا سردی آب (۰/۲۵) ص ۱۴۸
۰/۲۵	۲۹- به خود توجهی ندارد. (۰/۲۵) ص ۱۳۹
۰/۵	۳۰- بر همه چیز تسلط و قدرت داشتن (۰/۵) ص ۱۱۳
۰/۵	۳۱- استبداد رضاخان یا پهلوی با کسی تعارف ندارد. (۰/۵) ص ۲۱
۰/۵	۳۲- آماده حرکت و هجوم هستند. (۰/۵) ص ۶۹
۰/۵	۳۳- روزن شب: عصر ستم و بیداد (۰/۲۵) شوکت دیرینه: گذشته درخشان اسلام (۰/۲۵) ص ۱۲۴
۰/۵	۳۴- تو آنچنان بلند مقامی که فلک نهم با مرتبه رفیع در برابر تو، بی قدر و پست است یا بیانگر عظمت مقام پیامبر اکرم (ص) است. (۰/۵) ص ۵
۰/۵	۳۵- چون ابلیس انسان را از یک بُعد (بعد جسمانی) می نگرست یا حقیقت و عظمت روحی او را نادیده می گرفت (۰/۵) ص ۱۶۵.
ث	دانش‌های ادبی (۳ نمره)
۰/۲۵	۳۶- ب یا مسائل اجتماعی (۰/۲۵) ص ۸۶
۰/۲۵	۳۷- ب یا نثر کتاب «تاریخ بلعمی» مرسل (ساده) است. (۰/۲۵) ص ۶
۰/۲۵	۳۸- نقد فنی (۰/۲۵) ص ۵۰
۰/۲۵	۳۹- غلامحسین ساعدی (گوهر مراد) (۰/۲۵) ص ۲۸
۰/۲۵	۴۰- اول شخص (من) (۰/۲۵) ص ۴۳
۰/۲۵	۴۱- شعر سپید (۰/۲۵) ص ۱۲۷
۰/۲۵	۴۲- ب) مرصاد العباد (۰/۲۵) ص ۱۶۲
۰/۲۵	۴۳- ب یا «بشکن دل بی نوای ما را ای عشق/ این ساز، شکسته‌اش خوش آهنگ‌تر است» (۰/۲۵) ص ۱۳۱
۰/۵	۴۴- فشار و فشار (۰/۲۵)، جناس ناقص (۰/۲۵) ص ۱۵۹
۰/۵	۴۵- محمدبهمن بیگی (۰/۲۵) بخارای من ایل من (۰/۲۵) ص ۱۴۳
ج	حفظ شعر (۲ نمره)
۰/۲۵	۴۶- پ یا روان (۰/۲۵) ص ۱۵۰
۰/۲۵	۴۷- ب) در قمار عشق ای دل کی بود پشیمانی (۰/۲۵) (ص ۱۰۶)
۰/۵	۴۸- دل در این پیرزن عشوه گر دهر میند (۰/۵) ص ۱۵۰
۱	۴۹- الف) روحانی (۰/۲۵) ص ۱۰۶ ب) بی بنیاد (۰/۲۵) ص ۱۵۰ پ) شب نشینان (۰/۲۵) ص ۸۳ ت) زکاتم (۰/۲۵) ص ۶۱

«همکار گرامی خدا قوت»